

THE LEGAL DIMENSIONS OF CYBERSECURITY WEEK 3

GENEL OLARAK BİLİŞİM SUÇLARI

BİLİŞİM SİSTEMLERİNE YÖNELİK SUÇLAR
TCK MADDE 243

OYA GÜNENDİ

Genel Olarak Bilişim Suçları

Siber alanlarda
gerçekleřtirilen suçlardır.

Farklı adlandırmalar..

siber suçlar,
sanal suçlar,
internet suçları,
bilgisayar suçları,
bilgisayarla ilgili suçlar,
elektronik suçlar,
dijital suçlar veya
bilişim suçları

Siber (Cyber)

*“bilgisayar veya bilgisayar ağlarını
ilgilendiren veya içeren
kavram yahut varlıkları
tanımlamak için kullanılan bir kelimedir.” **

Siber Alan (Cyber Space)

Birbiriyle bağlantılı donanımların,
yazılımların, sistemlerin ve insanların
iletişimde/etkileşimde bulundukları
soyut veya somut alan

Bilgisayar

Türk hukuk sisteminde,
1991 yılında bilişim suçları düzenlenirken,
“bilgisayar” kavramı
yerine
“bilgileri otomatik işleme tabi tutan sistem
(BOİTTS)” terimi
kullanılmıştır.

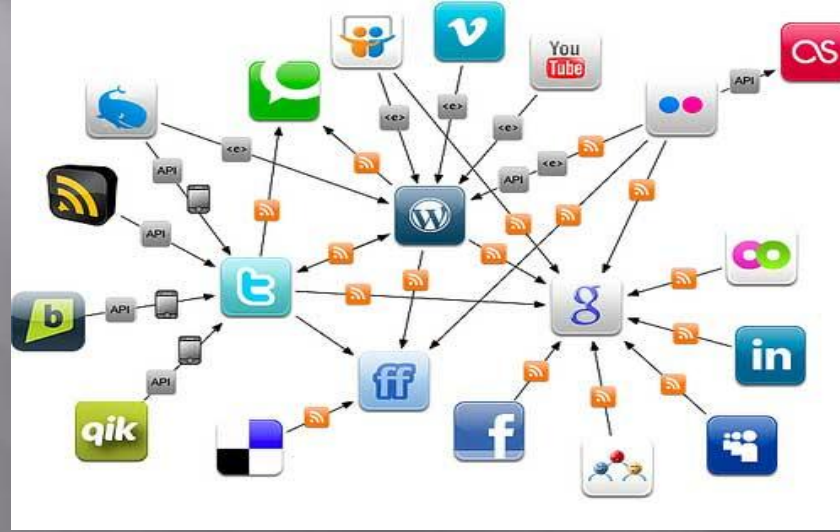
Veri

Bilişim sisteminde
üzerinde işlem yapılabilen her şey
veridir.

İnternet

Hem dünyadaki bütün bilişim ağlarının
ve bilgisayarların,
TCP/IP denilen bir protokolle
birbirine bağlanmasıyla oluşan
özel bir ağ sistemi olarak
özel addır;
hem de bilgisayar ağları için kullanılan
genel bir adlandırmadır.

Sosyal Medya = Web 2.0

Yeni Medya'yı diğer tüm "eski medya"lardan ayıran en önemli fark, yeni medyanın, özellikle internetin Web 2.0* denilen döneminden itibaren her medya tüketicisini aynı zamanda üretici haline getiren özellikleridir.

Bilişim

bilginin,

bilgisayarlar aracılığıyla

➤işlenmesi,

➤yapay olarak yeniden üretilmesi,

➤depolanması

Bilişim Sistemi

Veri işleme + Veri aktarımı

Bilişim Suçları

Verilerin bilişim temelli olarak ve otomatik bir biçimde işlenmesi, saklanması, ayrılması, birleştirilmesi ve iletilmesi ile ilgili ve bilişim alanı içerisinde işlenen, bir bilgisayara veya bilgisayar ağına yahut bir bilişim sisteminin bir kısmına ya da tamamına yönelik olarak veya onları araç olarak kullanarak yapılan haksız eylemler olarak tanımlanabilir. *

Bilişim Suçları

```
graph LR; A[Bilişim Suçları] --> B[Bilişim Sistemlerine Yönelik Suçlar]; A --> C[Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Suçlar];
```

Bilişim
Sistemlerine
Yönelik Suçlar

Bilişim Sistemleri
Aracılığıyla
İşlenen Suçlar

Olay Yeri

Sayısaldır..

Suçun İşlendiği Yer

CMK'da düzenlenen yetki kuralları her türlü suç için açık düzenlemelere yer vermektedir.

Kanun “SUÇUN İŞLENDİĞİ YER MAHKEMESİ” demek suretiyle yetki kuralını belirlemiştir.

Suçun işlendiği yer ise;

1. Neticesi harekete bitişik suçlarda, neticenin meydana geldiği yerdir;
2. Neticesi hareketten ayrılabilen suçlarda ise hareketin yapıldığı yerdir.

Sayısal Delil

Olay yeri incelemesi = Sayısal delilin elde edilmesi

Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları

- “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında, topluma karşı suçlar bölümünde;
- Kişisel verilerle ilgili hükümlerin yer aldığı, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar bölümünde;
- Nitelikli hırsızlık ve nitelikli dolandırıcılık suçları bakımından ise malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenmiştir.

Bilişim Alanında Suçlar

- TCK m. 243'te "Bilişim sistemine girme" suçu;
- TCK m. 244'te "Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme" suçu,
- TCK m. 245'te "Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçu düzenlenmiştir.
- TCK m. 245/A'da ise "Yasak cihaz veya programlar" ile ilgili düzenlemeye yer verilmiştir.

BİLİŞİM SİSTEMLERİNE YÖNELİK SUÇLAR

5237 sayılı TCK'nın 243 – 246. maddeleri arasında '*Bilişim Alanında Suçlar*' başlığı altında düzenlenen suçlarda, suçu oluşturan tüm hareketler ve sonuçlar bilişim alanında gerçekleşir.

Siber Suçlar Sözleşmesi

Bilişim sistemlerine yönelik suçlar, Budapeşte'de imzalanan, 23.11.2001 tarihli Siber Suçlar ("*Sanal Ortamda İşlenen Suçlar*"*) Sözleşmesi'ne göre;

- ▣ Bilişim sistemine yasadışı erişim
- ▣ Veri iletimine yasa dışı müdahale
- ▣ Veri bütünlüğüne müdahale
- ▣ Bilişim sisteminin işleyişine müdahale

şeklinde sıralanabilir.

*Hukuka aykırı olarak
bilgi sistemine girme
(yetkisiz erişim, sisteme
müdahale) veya sistemde
kalma*

TCK m. 243

TCK m. 243

TCK m. 243/1

“Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren veya orada kalmaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası verilir.”

TCK m. 243

2016'nın Mart ayında yayımlanan 6698 sayılı Kanun'un 30. maddesiyle, 1. maddedeki “ve” çıkarılarak “veya” olarak değiştirilmiştir.

Değişiklikten önce madde metninde geçen “ve” ifadesi nedeniyle, suçun oluşumu için gerekli olan; hukuka aykırı olarak,

SİSTEME GİRME + SİSTEMDE BİR SÜRE KALMAK

artık gerekli değildir.

Hukuka aykırı olarak **SİSTEME GİRMEK**, suçun oluşumu için yeterlidir.

TCK m. 243

- ▣ Sistemin bütününe veya bir kısmına girme, suçun oluşması bakımından yeterlidir; ayrıca bir zarar veya başkaca bir takım sonuçların gerçekleşmesi gerekmez.
- ▣ Fail bilişim sistemine girip orada kalmakla suçu işlemiş olur, ama sisteme girip orada kalmasıyla suç sona ermez. Fail sistemde kalmaya devam ettiği müddetçe suç da devam eder. Davranışın devamlılığı bakımından, bu tip suçlara, ceza hukukunda, kesintisiz (mütemadi) suçlar denmektedir.

Kesintisiz -Mütemadi- Suçlar

- Failin davranışından gelen zararlı durum, bir anda olup bitmemeli, sürekli olmalıdır.
- Hukuka aykırı durumun her an kendini yenilemesi, failin iradesiyle olmalıdır. Yani fail isterse, yarattığı o hukuka aykırı durumu ortadan kaldırabilecek iradede olmalıdır.

Failin iradi davranışı kesintiye uğradığı anda, suç kesilir ve suçun işlenmiş olduğu an gerçekleşmiş olur. Hukuka aykırı duruma son verilmesi anı, kesintinin gerçekleştiği yani suçun işlenmiş olduğu andır.

Suça Teşebbüs

Failin gerçekleştirmek istediğı suçu, kanunda öngörölen elverişli hareketlerle, icraya başlayıp, elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaması ya da tamamlasa da, istediğı neticenin gerçekleşmemesi olarak tanımlanabilir.

Tam-eksik teşebbüs ayrımının yapıldığı sistemlerde, kesintisiz suçlara tam teşebbüs –TCK m. 35/1- mümkün değildir. Suça yönelik davranışların ve kullanılan araçların mutlak elverişli olması tam teşebbüs, nisbi elverişsiz olması ise eksik teşebbüstür. Dolayısıyla m. 243'teki suça tam teşebbüs mümkün değildir; ancak eksik teşebbüs, mümkün olabilir. Ceza kanunumuzda ise bu ayrım artık yer almadığından, nisbi elverişsiz davranış ve araçlarla sisteme girmeye çalışıldığında, suç oluşmamış olsa dahi, failin cezalandırılması gerekliliğı düşüncesindeyim.

Suça Teşebbüs

Örnek:

Kişi, ücret karşılığı verilen bir parola ile girilebilecek güvenli bir sisteme ; ücret ödemediği için parola almayarak, rastgele rakamlarla, hukuka aykırı bir şekilde girmeye çalıştığında, TCK m. 243'teki sisteme yetkisiz girme suçuna teşebbüsten sorumlu tutulamaz. Çünkü burada, sisteme girmeye çalışan kimsenin davranışları, suçun oluşumu için mutlak elverişsiz niteliktedir.

Suça Teşebbüs

Örnek:

Parola kırma konusunda uzman bir kişi, ücret karşılığı verilen bir parola ile girilebilecek güvenli bir sisteme ; ücret ödemediğı için parola almayarak, ancak parola kırma konusunda teknik olarak elverişli hareketlerle, hukuka aykırı bir şekilde girmeye çalıştığında, TCK m. 243'teki sisteme yetkisiz girme suçuna teşebbüsten sorumlu tutulabilecektir. Çünkü burada, sisteme girmeye çalışan kimsenin davranışları, suçun oluşumu için mutlak elverişli niteliktedir.

TCK m. 243

- ▣ Sisteme fiziksel ya da sanal olarak erişilebilir.
- ▣ TCK m. 243/1'de bilişim sisteminin güvenliği korunmak istenmektedir.
- ▣ Fail bakımından özellik göstermeyen bir suçtur. Herkes tarafından işlenebilir.
- ▣ Mağdurun rızası veya kanun hükmünü icra varsa hukuka uygunluk nedeni olur.

TCK m. 243

- ▣ Suç kasten işlenen bir suçtur. Fail, hukuka uygun bir neden olmaksızın bir bilişim sistemine girdiğini ve orada kalmaya devam ettiğini bilecek ve isteyecektir.
- ▣ Suçun taksirli şekli düzenlenmediğinden, neticesi öngörülmeyerek sisteme girilmesi durumunda suç oluşmayacaktır. Sisteme yanlışlıkla, tedbirsizlik ve dikkatsizliğin sonucu girilmesi durumunda suç oluşmayacaktır.

Taksir – Olası Kast – Bilinçli Taksir

Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın, suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyerek gerçekleştirilmesidir. Ceza Kanunu'nda açıkça belirtilmediği sürece, taksirle işlenen bir fiilden dolayı kimse cezalandırılmaz.

Olası kast durumunda, suçun kanuni tanımında yer alan unsurlarından birinin, somut olayda gerçekleşebileceği öngörülmesine rağmen, kişi fiili işlemektedir. Yani, fail, kastının olmadığı neticelerin gerçekleşebileceğini öngörerek, bunu kabullenmektedir.

Bilinçli taksir, kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin gerçekleşmesidir.

- suç ve ceza kanunda düzenlenmiş olmalı,
- dikkat ve özen yükümlülüğüne uyulmamış olmalı,
- sonuç öngörülebilir olmalı,
- hareket istenmiş, sonuç istenmemiş olmalı yani hareket iradi, sonuç iradi olmamalı,
- hareket ve sonuç arasında nedensellik bağı bulunmalıdır.

Taksir – Olası Kast – Bilinçli Taksir

- ▣ Taksir

Öngörmeme

- ▣ Olası kast

Öngörme + Kabullenme

- ▣ Bilinçli taksir

Öngörme + Kabullenmeme

(istememe)(maharetine güvenme)

Geçitli – Araç- Suç

- ❑ Suç hareketin yapılmasıyla oluşur. Kanun koyucu, suçun oluşması için ayrı bir netice aramamaktadır. Buna rağmen, bu suç çoğunlukla **araç suç** niteliğindedir.
- ❑ **Geçitli –araç- suçta**, harekete uygulanacak **tek bir norm** bulunmaktadır.
- ❑ TCK m. 243'teki sisteme yetkisiz giriş, tek başına işlendiğinde suç teşkil eden bir hareket iken, failin kastettiği başka bir suçun, örneğin TCK m. 244'teki sisteme ya da veriye müdahale suçunun işlenebilmesi için yapılması zorunlu bir hareket olduğundan, TCK m. 244'teki suç tarafından tüketilmekte ve araç suç olarak nitelendirilerek cezalandırılmamaktadır. Tek suç olarak, sadece TCK m. 244'teki suç cezalandırılmaktadır.

TCK m. 243

TCK m. 243/2

“Yukarıdaki fıkırda tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabılen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir.”

TCK m. 243

TCK m. 243/2'de, suçun bedeli karşılığı yararlanılan sistemler hakkında işlenmesi durumunda cezanın hafifletileceği düzenlenmiştir.

- ▣ Ücret karşılığı hizmet veren web siteleri,
- ▣ İnternet kafeler ,
- ▣ Veri tabanları,
- ▣ Film, müzik vs. 'server'ları

TCK m. 243

TCK m. 243/3

“Bu fiil nedeniyle sistemin içerdği veriler yok olur veya değişirse, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

TCK m. 243

- ▣ TCK m. 243/3'te, suçun işlenmesinin sonucunda sistemin içeriğinin değişmesi veya yok olması durumunda netice sebebiyle ağırlaşmış bir suç olduğu için daha ağır şekilde cezalandırılır.
- ▣ 243'teki maddenin nitelikli hali olan 3. fıkrasının uygulanabilmesi için, failin içeriği değiştirme kastı olmamalıdır, ancak failin fiili sonucunda veri yok olmalı ya da değişmelidir. Ağırlaşmış netice, fail tarafından öngörülmediğinden, olası kast ya da bilinçli taksir sözkonusu değildir.

TCK m. 243

TCK m. 243/4

“(Ek: 24/3/2016-6698/30 md.) Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla hukuka aykırı araçlarla izleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

TCK m. 243

TCK m. 243/4'te düzenlenen suç, bilişim sistemine hukuka aykırı olarak erişim suçundan tamamen bağımsız bir suç tipidir.

TCK m. 132'de düzenlenen, kişiler arasındaki iletişimin gizliliğini ihlal suçuna benzemektedir; bu suçun işlenebilmesi için, haberleşmenin gizliliğini ihlalin, kişiler arasında değil, bilişim sistemleri arasında olması gerekmektedir.

İÇTİMA

5237 sayılı TCK'da, *“kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır”* ilkesi benimsenmiş; bu ilkenin istisnaları ise, Kanun'un Birinci Kitap İkinci Kısım Beşinci Bölüm'de

- bileşik suç (m. 42),
 - zincirleme suç (m. 43) ve
 - fikri içtima (m. 44)
- olarak belirtilmiştir.

BİLEŞİK SUÇ (TCK m. 42)

Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması nedeniyle tek fiil sayılan suçlardır.

Yağma=Hırsızlık+Cebir

Bina içinde hırsızlık=Hırsızlık+Konut dokunulmazlığını ihlal

Konut dokunulmazlığını ihlal, hırsızlık suçunun nitelikli halidir.

ZİNCİRLEME SUÇ (TCK m. 43)

- ▣ Aynı suç+Birden fazla kez+Aynı kişiye
- ▣ Aynı suç+Tek hareket+Birden fazla kişi

FİKRİ İÇTİMA (TCK m. 44)

- ▣ Fikri içtima,
 - ağır olan suçtan cezalandırma,
 - özel normun genel norma önceliğikuralları uygulanarak gerçekleştirilir.

- ▣ Farklı neviden fikri içtima kuralı
Tek hareket+ Birden fazla hukuki değeri ihlali/ Birden fazla suç

- ▣ Aynı neviden fikri içtima kuralı:
Tek hareket+Aynı hukuki değeri ihlali/ Aynı suçu+Birden fazla kişiye karşı
Hakemin tribünlerdeki seyircilere hakaret etmesi